

Bruxelles, 8.2.2016
COM(2016) 48 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind sistemele de imobilizare a bovinelor în poziții inverse sau nefirești

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind sistemele de imobilizare a bovinelor în poziții inverse sau nefirești

1. CONTEXT

Articolul 27 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1099/2009 al Consiliului privind protecția animalelor în momentul uciderii¹ prevede că „Până la 8 decembrie 2012, Comisia transmite Parlamentului European și Consiliului un raport privind sistemele de imobilizare a bovinelor în poziții inverse sau nefirești. Acest raport se bazează pe rezultatele unui studiu științific care compară sistemele în cauză cu cele care imobilizează bovinele în poziție verticală și iau în considerare aspectele privind protecția animalelor, precum și implicațiile socio-economice, inclusiv acceptarea acestora de către comunitățile religioase și siguranța operatorilor. După caz, acest raport va fi însoțit de propuneri legislative în vederea modificării prezentului regulament în ceea ce privește sistemele de imobilizare a bovinelor în poziții inverse sau nefirești.”

Pentru a pregăti acest raport, Comisia a comandat un studiu (denumit ulterior „studiul BoRest”²).

Din cauza specificităților și complexității acestui studiu (în special colectarea datelor științifice și tehnice în abatoare), pregătirea și realizarea sa au avut nevoie de mult mai mult timp decât s-a preconizat, astfel că a existat o întârziere în adoptarea prezentului raport.

2. SISTEME DE IMOBILIZARE A BOVINELOR UCISE FĂRĂ ASOMARE

2.1. Subiectul

În abatoare, bovinele³ sunt imobilizate în poziție verticală într-o cușcă de imobilizare înainte de asomare, utilizând, de obicei, un bolț captiv penetrant.

Articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1099/2009 prevede că cerințele privind asomarea menționate la articolul 4 alineatul (1) și în anexa I la acest regulament nu se aplică în cazul în care sacrificarea este supusă unor metode

¹ JO L 303, 18.11.2009, p. 1.

² *Restraining systems for bovine animals slaughtered without stunning/Welfare and socio-economic implications – BOREST* - (Sisteme de imobilizare a bovinelor sacrificate fără asomare/implicații pentru buna stare și socioeconomice) efectuat de *Institut de l'Élevage* (în calitate de coordonator). Iunie 2015. (http://ec.europa.eu/food/animals/welfare/practice/slaughter/index_en.htm).

³ În contextul prezentului raport, cuvântul „animale” se referă numai la bovine (bovine adulte și viței).

particulare prevăzute de ritualuri religioase, cu condiția ca sacrificarea să aibă loc într-un abator. În aceste condiții, legislația UE permite, în mod excepțional, aplicarea unor metode de sacrificare fără asomare, cum ar fi exsanguinarea animalelor fără asomare prealabilă, care include sacrificarea ritualică prevăzute de ritualurile evreiești sau musulmane. În acest scop, au fost concepute sisteme de imobilizare specifice pentru a răsturna animalele bovine cu partea superioară în jos sau pe partea laterală (cușcă rotativă) pentru a facilita tăierea de către măcelar. Astfel de sisteme de imobilizare pot fi folosite numai în cazul în care animalele sunt sacrificate fără asomare⁴.

Într-un raport din 2004 *privind aspectele bunăstării animalelor în caz de asomare șiucidere*, oamenii de știință de la Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) au favorizat imobilizarea animalelor în poziție verticală în caz de sacrificare fără asomare⁵. Opinia lor s-a bazat pe o publicație din 1990 în care se comparau două tipuri de cuști (verticale vs. rotative).

Totuși, în cursul procesului de adoptare a Regulamentului (CE) nr. 1099/2009, s-a afirmat că cuștile rotative utilizate în Europa sunt, în prezent, în mare măsură diferite de modelul descris în publicația din 1990. În plus, unele comunități religioase și-au exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că s-ar putea ca o poziție verticală să nu fie compatibilă cu ritualurile lor religioase.

2.2. Situația generală

În 2012, în total, 25 de milioane de bovine au fost sacrificate în UE⁶, dintre care aproximativ 2,1 milioane⁷ (8,5 %) au fost sacrificate fără asomare, aproape toate (97 %) în șase state membre⁸.

Dintre aceste 2,1 milioane de animale, peste 1,6 milioane de animale sunt sacrificate într-un dispozitiv rotativ (78 % dintre animalele sacrificate fără asomare), în timp ce restul (22 %) sunt sacrificate într-un dispozitiv de imobilizare în poziție verticală.

În 2012, în Letonia, Portugalia, România, Slovacia și Regatul Unit nu se utilizau dispozitive rotative. Poziția verticală a fost obligatorie în Regatul Unit⁹.

⁴ Articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1099/2009.

⁵ http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_1178620775454.htm, a se vedea pagina 25.

⁶ Pentru detalii: a se vedea în particular secțiunea 4 din studiul Borest.

⁷ Cifra exactă este 2 147 300 de bovine, pe baza unui studiu din 2012 efectuat de către autoritățile competente.

⁸ Belgia, Franța, Italia, Țările de Jos, Spania și Regatul Unit.

⁹ Poziția verticală a fost obligatorie și în Estonia, dar în timpul studiului nu s-a efectuat sacrificare fără asomare.

Diferența între cuștile verticale și cele rotative variază considerabil între statele membre, de la 100 % verticala (în Regatul Unit, datorită legislației), la 90 % rotative (Franța), cu diferite valori intermediare.

Există o paletă largă de practici a modului de utilizare a cuștilor rotative. Cei mai mulți dintre operatorii de abatoare (80 %) utilizează poziția răsturnată la 180° (cu partea superioară în jos), în timp ce restul plasează animalul într-o poziție rotată parțial la 90° (pe o parte laterală).

2.3. Dispozitive rotative

Există numeroase tipuri de echipamente utilizate (32 de modele identificate în studiul BoRest), fabricate de diverși producători. Trei mari producători dețin împreună 50 % din piață, cealaltă jumătate fiind furnizate de producători locali.

Conform studiului BoRest, mai mult de 90 % dintre abatoarele franceze sunt echipate cu un dispozitiv rotativ de concepție modernă, independent de dimensiunea abatoarelor. Aceste dispozitive sunt folosite și în alte țări, cum ar fi Țările de Jos, Spania și Belgia (împreună cu Franța, aceste state membre sacrifică fără asomare 85 % dintre animale).

Pe baza acestor date, studiul BoRest estimează că peste 85 % dintre animale sunt sacrificate cu dispozitive rotative de concepție modernă. Acest aspect este în concordanță cu faptul că 67 % dintre abatoare sunt echipate cu dispozitive cu vechime mai mică de 10 ani și cu faptul că investițiile anterioare anului 1990 reprezintă mai puțin de 15 % dintre abatoare.

3. CONSIDERAȚII PRIVIND BUNĂSTAREA ANIMALELOR

3.1. Analiza literaturii

În raportul EFSA din 2004, oamenii de știință se referă la un studiu realizat în 1990 în care se compară un tip de cușcă în care animalele sunt imobilizate în poziție verticală (cușca Cincinnati sau ASCPA) cu o cușcă în care animalele sunt rotite pe o parte laterală sau cu partea superioară în jos (cușca Weinberg). Din acest studiu reiese că există un avantaj în ceea ce privește bunăstarea animalelor imobilizate în poziție verticală.

De la introducerea cuștii Weinberg, au existat modificări semnificative ale concepției inițiale ale dispozitivelor de imobilizare rotative.

Răsturnarea animalelor generează o serie de preocupări legate de bunăstarea lor: animalul este expus într-o postură nenaturală, generând presiune abdominală și stres din cauza răsturnării, în special atunci când animalul este ținut astfel o perioadă lungă de timp.

Pe de altă parte, imobilizarea în poziție verticală pentru sacrificare fără asomare face tăierea mai dificilă pentru măcelar (de jos în sus) și, posibil, determină condiții de muncă mai dificile.

3.2. Datele colectate de la studiu BoRest

În studiul BoRest, aspectele legate de bunăstarea animalelor au fost studiate la 1 113 bovine, în condițiile unor diferite eșantioane de categorii de animale, de dispozitive sau practici de imobilizare, colectate în 18 abatoare din șase state membre¹⁰, din iulie până în decembrie 2013. Mai mulți parametri privind bunăstarea animalelor au fost observați în ceea ce privește durata imobilizării, procedurile de tăiere și de exsanguinare, precum și pierderea cunoștinței.

Pentru majoritatea variabilelor, intervalele valorilor medii obținute în cele trei poziții (răsturnată, laterală, verticală) erau similare. Rezultatele au arătat unele diferențe, dar majoritatea lor ar putea fi asociată cu unele particularități de concepție a dispozitivului, cu calitatea imobilizării capului și cu priceperea operatorilor.

Din cauza variabilității mari a concepției abatoarelor (dispoziția coridorului, dispoziția spațiului de imobilizare și de exsanguinare, concepția dispozitivului de imobilizare, etc.) și a priceperii și competențelor măcelarilor constatate în acest studiu, nu a fost posibil să se ia în considerare și să se analizeze toți factorii.

Cu toate acestea, studiul nu a condus la o concluzie fermă prin care să se stabilească existența unor diferențe semnificative în ceea ce privește rezultatele în materie de bunăstare animală între cele două sisteme de imobilizare.

4. ASPECTE ECONOMICE, SOCIALE ȘI SOCIETALE

Conform studiului BoRest, sistemele de imobilizare în poziție verticală sunt mai ieftine decât cele rotative în ceea ce privește toate aspectele economice: valoarea totală a investiției, întreținere și durată de viață.

Costurile anuale aferente unui dispozitiv de imobilizare în poziție verticală sunt estimate la aproximativ 4 300 EUR pe an (inclusiv costurile de amortizare a unei investiții de 50 000 EUR, de întreținere și cu dobânda), iar cele aferente unui dispozitiv de imobilizare rotativ la 12 600 EUR (inclusiv costurile de amortizare a unei investiții de 100 000 EUR, de întreținere și cu dobânda).

Cu toate acestea, ar trebui reamintit că aceste costuri cu dispozitivele de imobilizare sunt doar o mică parte (mai mică de 10 %) din costurile totale aferente sacrificării.

¹⁰ Belgia, Franța, Italia, Țările de Jos, Spania și Regatul Unit. În perioada studiului, 97 % dintre bovinele sacrificate fără asomare se aflau în aceste șase state membre.

Viteza liniei la abator este unul dintre cei mai importanți factori ai costurilor sacrificării. În această privință, studiul a concluzionat că viteza liniei nu diferă între sistemul rotativ și cel vertical. În ambele cazuri, într-o oră sunt sacrificate, în medie, aproximativ 28 – 30 de animale adulte.

În comparație cu costurile, directorii abatoarelor au declarat că aspectele privind siguranța la locul de muncă a personalului, bunăstarea animalelor și acceptabilitatea religioasă joacă un rol la fel de important în alegerea unui sistem de imobilizare.

În contextul studiului BoRest, s-a făcut un efort de a colecta informații de la o gamă largă de reprezentanți religioși¹¹.

Pentru reprezentanții comunităților evreiești, poziția răsturnată a fost întotdeauna preferată.

Pentru reprezentanții comunităților musulmane, utilizarea dispozitivelor rotative a fost deseori preferată, însă poziția verticală a fost, de asemenea, considerată acceptabilă dacă este corect adaptată și dacă personalul care opera sistemul era experimentat.

În opinia ambelor comunități, imobilizarea capului, indiferent de poziția bovinelor, constituie un motiv de preocupare în ceea ce privește bunăstarea, eficiența exsanguinării și practicile de exsanguinare.

În ceea ce privește condițiile de muncă, nu a putut fi efectuată nicio comparație între cele două sisteme de imobilizare din cauza numărului limitat de răspunsuri din partea personalului care lucrează cu sistemul de imobilizare în poziție verticală. Principalele riscuri în ceea ce privește siguranța muncii sunt posibilele mișcări neprevăzute ale animalelor după eliberarea din dispozitivului de imobilizare și în cursul ridicării.

5. COMERȚ

Nu sunt disponibile informații oficiale referitoare la comerțul cu carne halal și cușer.

Pe baza datelor Eurostat din perioada 2009 – 2013, exporturile de carne de vită din UE către țările mediteraneene musulmane și către Israel sunt foarte mici (mai puțin de 15 000 de tone în echivalent greutate carcasă) în comparație cu exportul total către țări terțe (până la 400 000 de tone pe an). Mai mult, ele sunt foarte variabile de la un an la altul. Exporturile UE către Orientul Mijlociu au crescut în mod semnificativ în ultimii ani, dar au rămas la un nivel mic.

¹¹ A se vedea, în particular, tabelul 40 de la pagina 126 și pagina 249 din studiu.

6. CONCLUZII

Sistemul de imobilizare a bovinelor sacrificate fără asomare este ales de către operatorii abatoarelor astfel încât să răspundă cerințelor comunităților religioase în cauză. În plus, operatorii doresc un sistem care permite pierderea rapidă a stării de conștiență de către animale, care asigură siguranța muncii și care să fie viabil din punct de vedere economic.

În UE sunt utilizate două sisteme principale de imobilizare:

- a) sistemul de imobilizare în poziție verticală, în care animalele sunt exsanguinate în poziție verticală (utilizat și pentru asomarea animalelor cu un bolț captiv);
- b) sistemul rotativ, în care animalele sunt exsanguinate după rotire în poziție răsturnată sau laterală (autorizate numai pentru sacrificarea fără asomare).

Ambele sisteme au avantaje și dezavantaje. În trecut, sistemul de imobilizare în poziție verticală a fost considerat mai adecvat pentru perspectiva bunăstării animalelor deoarece nu pune animalul într-o poziție nenaturală. Datele colectate cu privire la peste o mie de animale în UE arată că din punctul de vedere al bunăstării animalelor, nu există constatări concludente care indică faptul că un sistem este mai bun decât celălalt. Având în vedere diversitatea situațiilor constatate în abatoare, rezultatele referitoare la bunăstarea animalelor depind mai mult de modul în care dispozitivele sunt concepute și utilizate decât de poziția animalelor (verticală sau răsturnată).

Același aspect este valabil și pentru siguranța operatorilor sau pentru productivitatea liniei de sacrificare.

Costurile aferente investiției și exploatării sunt substanțial mai mari pentru sistemele de imobilizare rotative decât pentru cele de imobilizare în poziție verticală. Totuși, primele sunt utilizate pe scară largă în UE (80 % dintre bovinele sacrificate fără asomare).

Marea majoritate a sistemelor de imobilizare rotative utilizate în UE au fost concepute recent.

Informații privind cele mai bune practici și instruirea în vederea utilizării corespunzătoare a acestor sisteme de imobilizare contribuie la îmbunătățirea bunăstării animalelor, independent de sistemul de imobilizare utilizat. Studiul BoRest oferă o imagine de ansamblu a în această privință.